

Nieuwe ESPGHAN richtlijnen bij obstipatie

Dr. S. Vande Velde

Dienst kindergastro-enterologie UZ Gent

Prof Dr Van Winckel

Prof Dr Van Biervliet

Dr De Bruyne

Meisje 8 jaar oud

- ➔ Op spoed met mama, al 2 maand buikpijn
- ➔ Aan het huilen na school, daarom nu op spoed
- ➔ Geen koorts, geen braken
- ➔ Soepele buik, diffuus drukpijnlijk, bleek meisje
- ➔ Nooit problemen gehad met stoelgang

Constipatie?

JA

NEE

Jongen 4 jaar oud

- ➔ Op consultatie met mama, al 2 maand buikpijn als hij stoelgang maakt
- ➔ Sinds start potjestraining, minder frequent stoelgang, laat soms dagen tussen, vroeger nooit
- ➔ Hardere en grotere ontlasting, pijnlijk
- ➔ Steekt zich weg om stoelgang te maken, houdt zich op

Constipatie?

JA

NEE

Evaluation and Treatment of Functional Constipation in Infants and Children: Evidence-Based Recommendations From ESPGHAN and NASPGHAN

*M.M. Tabbers, C. DiLorenzo, M.Y. Berger, C. Faure, M.W. Langendam, S. Nurko,
A. Staiano, Y. Vandenplas, and M.A. Benninga*

JPGN February 2014

Definitie

Constipatie: 90-95% functioneel

Functioneel: geen onderliggende organische redenen

- 80% functionele constipatie
- 20% niet retentieve fecale incontinentie

Rome III criteria voor kinderen

2 groepen (afhankelijk van leeftijd)

- ≤ 2 defecaties per week
- 1 episode van overmatig of ongecontroleerd vasthouden van stoelgang
- **GEEN BUIKPIJN**
- Vrijwillige of harde stoelgang
- Grote fecale massa in rectum
- Stoelgang met grote diameter die toilet verstopt

(Rasquin, Gastroenterology 2006)

(www.romecriteria.org)

Diagnose en behandeling

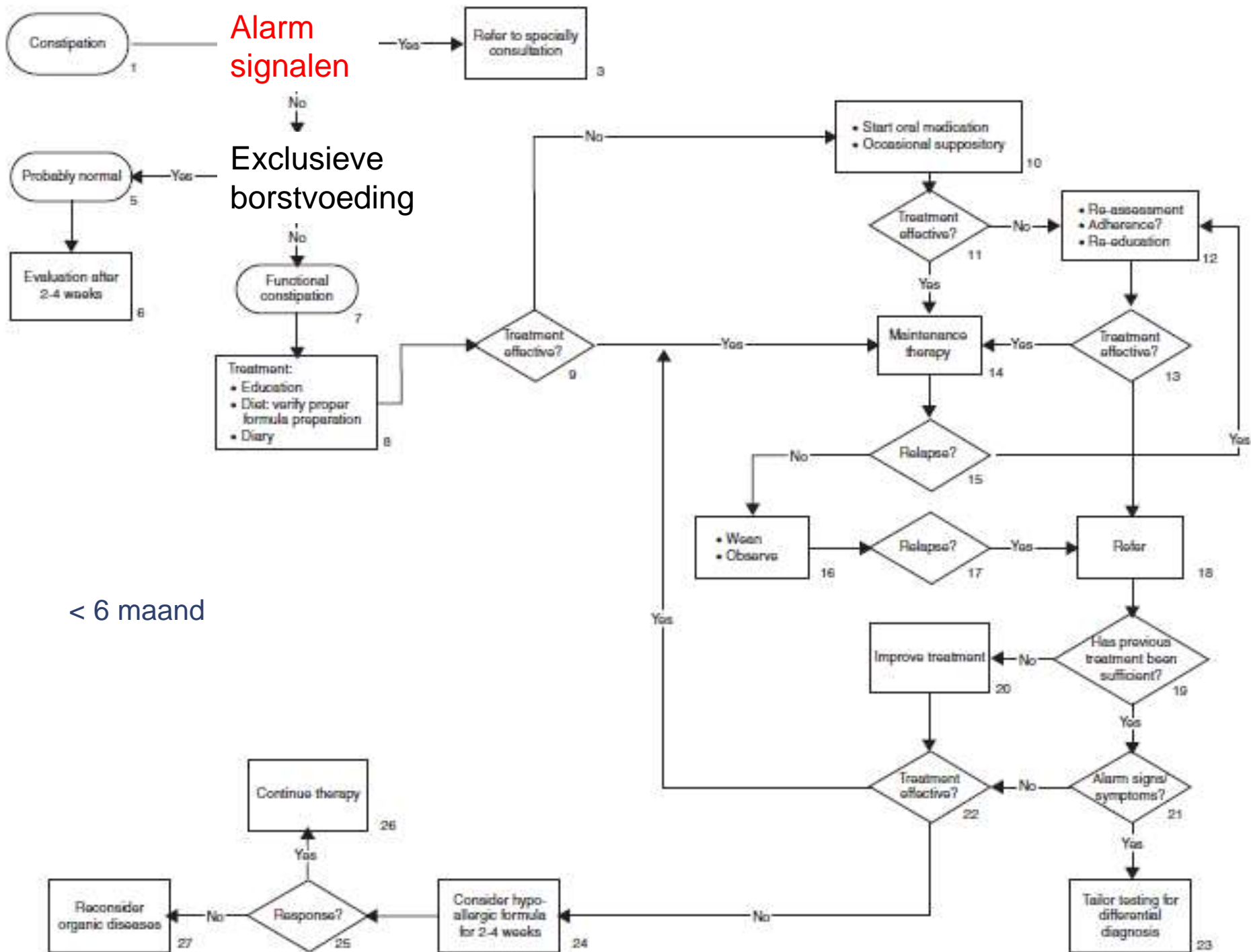
- ➔ **Algoritme afhankelijk van leeftijd**
 - ➔ < 6 maand
 - ➔ Hogere kans op aangeboren afwijkingen
 - ➔ Exclusieve borstvoeding
 - ➔ ≥ 6 maand

- ➔ **Gebruik van alarmsignalen voor diagnose**

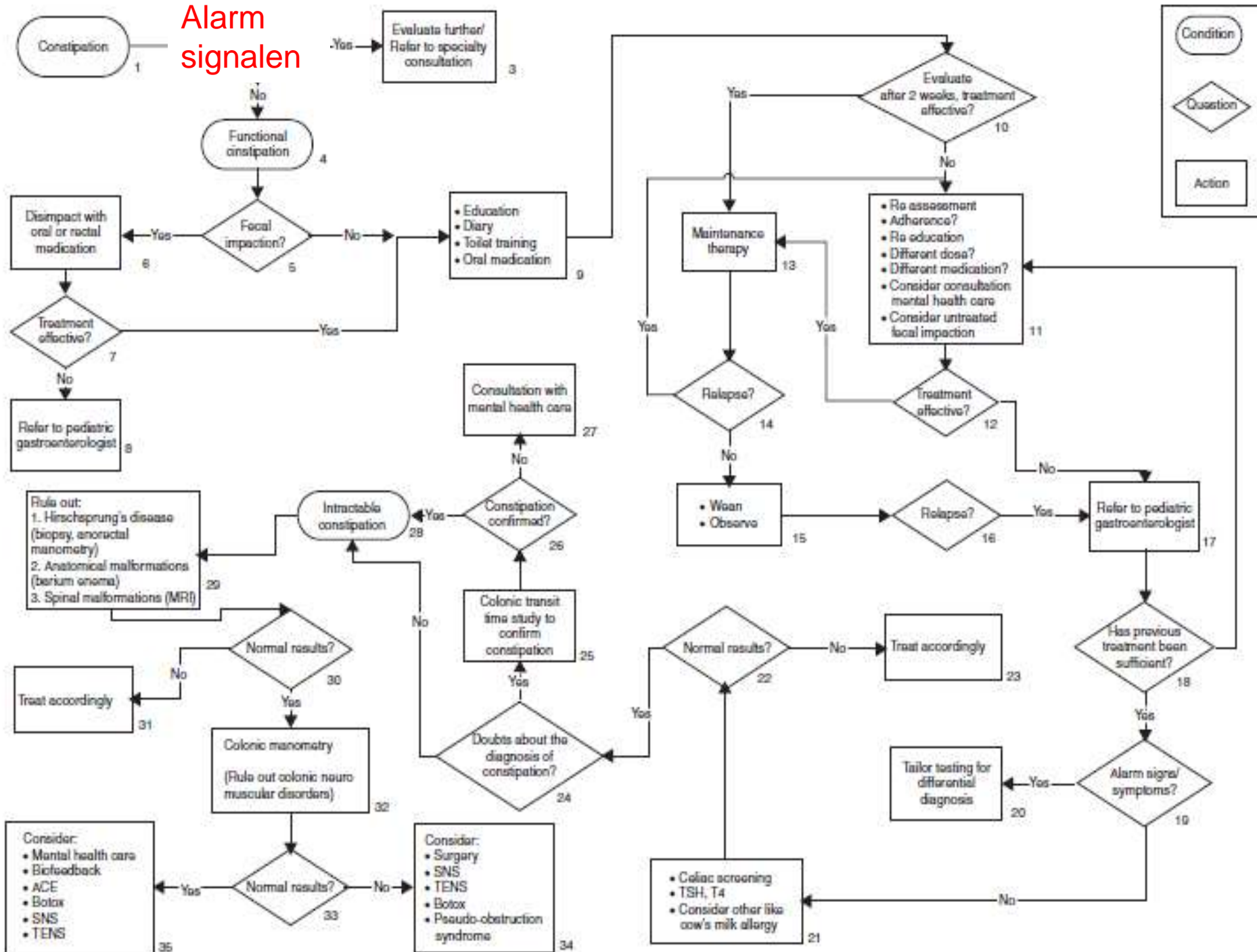
Alarm signalen

Exclusieve borstvoeding

< 6 maand

Alarm signalen

!!

Constipatie wordt
Overgediagnosticeerd
én
ondergediagnosticeerd

Differentiaal diagnose

- Coeliakie
- Hypothyroidie, hypercalcemie, hypokalemie
- Diabetes mellitus
- Voedingsallergie
- Medicatie, drugs
- Vitamine D intoxicatie
- Mucoviscidose
- Ziekte van Hirschsprung
- Anorectale malformatie
- Pelvische massa
- Spina bifida
- Abnormale abdominale musculatuur
- Pseudo-obstructie syndroom

Alarmsignalen

- ➔ **Zeer vroege leeftijd < 1 maand**
- ➔ **Meconium > 48h**
- ➔ **Bloederige ontlasting zonder fissuren**
- ➔ **Failure to thrive**
- ➔ **Galbraken**
- ➔ **Afwijkend klinisch onderzoek**
- ➔ **Fissuren NIET op 6 of 12u**
- ➔ **Extreme angst tijdens klinisch onderzoek**

Diagnose

1. **Anamnese: Rome III criteria**
2. **Klinisch onderzoek**
 - Abdomen
 - Anus
 - Onderrug

Enkel verder onderzoek bij alarmsignalen of moeilijk te behandelen patiënten, meerderheid heeft geen onderzoek nodig

Technisch onderzoek

Routine

- ➔ Rectaal toucher
- ➔ RX abdomen overzicht
- ➔ Colon transit
- ➔ Re

GEEN ROUTINE ONDERZOEKEN

- Anorectale manometrie
- ➔ Colon manometrie
- ➔ Bariumonderzoek
- ➔ NMR ruggemerg

Behandeling

1. Niet medicamenteus
2. Medicamenteus

Niet-medicamenteus

➔ Vezel en vochtinname

➔ E...

PROBIOTICA

➔ Gedragstherapie

➔ Biofe...

Niet aanbevolen: geen evidentie

! Uitleg vicieuze cirkel constipatie-ophoudgedrag
wel toiletzit...behandeling

Medicamenteuze behandeling

➔ **Fecale impactie**

- ➔ 1^e keus: hoge dosis macrogol (stoelgangverlies)
- ➔ Dagelijks lavement gedurende 3 dagen

➔ **Onderhoudsbehandeling**

- ➔ 1e keus macrogol, voldoende hoog doseren
- ➔ Lactulose
- ➔ Ten minste 2 maand of symptomen ten minste 1 maand verdwenen
- ➔ Jonge kinderen: pas stoppen als zindelijkheid is bekomen

Behandeling samenvattend

1. Uitleg

2. Medicamenteuze behandeling: snel én lang genoeg

Behandeling samenvattend

3. **Bij alarmsignalen: gericht technische onderzoeken en eventueel doorsturen tertiair centrum**

4. **Constipatie niet reagerend op laxantia en toiletzit**
 - Behandeling controleren en aanpassen (dagboek)
 - Eventueel doorsturen tertiair centrum

Als kinderarts

- ➔ **Tijdig en snelle diagnose van constipatie: buikpijn ≠ constipatie**
- ➔ **90% van alle constipatie bij kinderen is functioneel**
- ➔ **Onderzoek slechts beperkt nodig**
- ➔ **Snel en voldoende lang medicatie: durf laxantia ophogen!**

Jongen 4 jaar oud

- Op consultatie met mama, al 2 maand buikpijn als hij stoelgang maakt
- Sinds start potjestraining, minder frequent stoelgang, laat soms dagen tussen, vroeger nooit
- Hardere en grotere ontlasting, pijnlijk
- Steekt zich weg om stoelgang te maken, houdt zich op

Onderzoeken **JA**
NEE

Start Macrogol **JA**
NEE

saskia.vandavelde@uzgent.be

els.vandevijver@uza.be